

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea comună către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Un răspuns nou în contextul schimbărilor din țările vecine

COM(2011) 303 final

(2012/C 43/20)

Raportor: **dna Emmanuelle BUTAUD-STUBBS**

La 19 iulie 2011, Comisia Europeană și Înalțul Reprezentant al Uniunii Europene pentru afaceri externe și politica de securitate, în conformitate cu articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, au hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Comunicarea comună către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Un răspuns nou în contextul schimbărilor din țările vecine

COM(2011) 303 final.

Secțiunea pentru relații externe, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 22 noiembrie 2011.

În cea de-a 476-a sesiune plenară, care a avut loc la 7 și 8 decembrie 2011 (ședința din 7 decembrie), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 119 voturi pentru și 3 voturi împotriva.

1. Concluzii și recomandări

1.1 CESE salută Comunicarea comună a Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE) și a Comisiei Europene și consideră că ea reprezintă o ajustare oportună și urgentă a politicii UE. Comitetul sprijină pe deplin obiectivul declarat al Comunicării de a dezvolta o nouă abordare a conceptului de vecinătate a UE pentru întărirea parteneriatului dintre UE și țările din vecinătate.

1.2 CESE subliniază că această Comunicare nu reprezintă decât un punct de plecare pentru un viitor parteneriat și solicită instituțiilor UE să dezvolte o strategie pe termen mai lung, care să fie pusă în practică în cadrul perspectivelor financiare 2014-2020, care integrează prioritățile identificate, bugetul destinat consolidării parteneriatelor și diferitele aspecte ale politicii UE.

1.3 CESE speră că UE va fi în măsură să reacționeze în mod adecvat, adică cu fermitate și exprimându-se cu o voce unică, în conformitate cu abordarea prezentată în Comunicarea privind țările Euromed⁽¹⁾, la evenimentele recente din anumite țări vecine, în care democrația veritabilă și durabilă nu a fost încă instaurată.

1.4 CESE se declară de acord cu principiile diferențierii și condiționalității și cu necesitatea unei mai mari flexibilități în relațiile cu țările partenere. În același timp, CESE solicită însă ca UE să asigure că aplicarea principiului „mai puțin pentru mai puțin” nu va periclita potențialul unei țări partenere de a continua procesul de reformă în conformitate în ritmul său propriu și în conformitate cu capacitatea sa de absorbție.

1.5 Comitetul constată cu satisfacție că în Comunicare se pune un accent deosebit pe rolul fundamental pe care îl joacă societatea civilă în consolidarea procesului democratic și că

sprijinul acordat unui număr larg de organizații aparținând societății civile, inclusiv partenerilor sociali, este considerat prioritar.

1.6 CESE insistă asupra faptului că condițiile în care se desfășoară activitățile societății civile, protecția drepturilor omului și a drepturilor economice, sociale și culturale, precum și libertatea religioasă reprezintă un criteriu esențial pentru evaluarea guvernantei unei țări.

1.7 CESE consideră că sprijinul acordat de UE în cadrul Fondului european pentru democrație ar trebui să fie accesibil și să răspundă nevoilor urgente ale unui spectru mai larg de organizații ale societății civile, inclusiv ale grupurilor neînregistrate aparținând opoziției. Fondul european pentru democrație ar trebui să completeze instrumentele existente, cum ar fi Instrumentul european pentru democrație și drepturile omului (IEDDO) și Instrumentul pentru stabilitate (IS).

1.8 În acest context, CESE subliniază că ar trebui acordat un sprijin mai amplu și mai bine orientat angajatorilor și organizațiilor sindicale și altor grupuri socio-profesionale, care reprezintă fațete importante ale vieții sociale, economice și politice și sunt potențiali garanți de stabilitate. Unele dintre aceste organizații au jucat, într-adevăr, un rol esențial în ceea ce privește mobilizarea în favoarea democrației. CESE salută faptul că Fondul european pentru democrație prevede sprijinirea acestor actori, dar speră că Facilitatea pentru societatea civilă va fi, de asemenea, utilizată în acest sens.

1.9 CESE solicită ca eficacitatea proiectelor finanțate de UE să fie îmbunătățită. Complexitatea procedurilor de finanțare ale Uniunii Europene exclude implicarea unui număr mare de actori neguvernamentali. Unul dintre obiectivele inițiativei ar

⁽¹⁾ Comunicarea comună „Un parteneriat pentru democrație și prosperitate împărtășită cu țările sud-mediteraneene” – COM (2011) 200 final.

trebui să conștientizeze în ajută organizațiile să obțină fonduri, de exemplu prin intermediul unor acțiuni de formare pentru consolidarea capacităților, organizate în cadrul delegațiilor UE.

1.10 În plus, Comitetul solicită UE luarea unor măsuri de precauție și definirea unor principii de bază privind buna guvernare, destinate acelor guverne din țările partenere care ar dori să beneficieze de cea de-a treia componentă a Facilității pentru societatea civilă, care prevede sprijinul pentru proiecte în vederea consolidării capacității organizațiilor aparținând societății civile și a implicării acestora în politicile și procesele decizionale naționale.

1.11 În ceea ce privește relațiile comerciale, obiectivul final al acordului privind o zonă de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare (ZLSAC) este obținerea unui nivel ridicat de integrare economică între UE și țările partenere. CESE solicită UE să examineze posibilitatea adoptării unor „pachete” diferențiate cu privire la acquis-ul ZLSAC, care să reflecte diferențele în ceea ce privește nivelul de interes pentru integrarea economică europeană și diferitele agende existente în țările partenere. Este important ca, pe parcursul negocierilor și punerii în aplicare a acordului privind ZLSAC și a altor tratate, să fie prevăzută ca o condiție sine qua non participarea societății civile și stabilirea unui mecanism de dialog permanent cu aceasta. De asemenea, trebuie consultată societatea civilă cu ocazia evaluării impactului asupra dezvoltării durabile.

1.12 Promovarea libertății de exprimare în cadrul libertăților publice și accesul nerestricționat la internet și rețelele sociale este, de asemenea, de o importanță covârșitoare prin contribuția la sporirea transparenței și încurajarea procesului de democratizare. Acestea necesită, prin urmare, o atenție deosebită și măsuri precise.

1.13 În pofida succesului relativ modest, CESE salută angajamentul UE cu privire la prevenirea conflictelor în vecinătatea imediată și solicită ca instituțiile UE să dezvolte strategii globale în acest domeniu.

1.14 CESE solicită facilitarea mobilizării cetățenilor din țările învecinate – în special în rândul tinerilor, studenților, artiștilor, cercetătorilor, oamenilor de știință și de afaceri – pentru a spori contactele între persoane, spre beneficiul atât al țărilor partenere, cât și al UE.

1.15 CESE, în calitate de reprezentant al societății civile la nivelul UE, este pregătit să-și asume un rol activ și să-și împărtășească expertiza în vederea realizării unei rețele europene mai eficiente de cooperare cu societățile din țările învecinate⁽²⁾, în mod special prin:

- contribuția la cartografierea organizațiilor societății civile și la documentarea situației activităților societății civile în regiune prin intermediul unui dialog deschis și amplu cu o gamă largă de actori;
- punerea la dispoziție a cunoștințelor, inclusiv a experienței dobândite în cadrul cooperării cu țările din vecinătatea estică a UE, în vederea definirii criteriilor și proceselor specifice pentru înființarea unor instituții realmente reprezentative pentru consultarea societății civile în elaborarea politicilor în țările partenere;
- sprijinirea organizațiilor independente reprezentative ale societății civile, îndeosebi a celor care au jucat un rol activ în a se opune regimurilor nedemocratice, prin eforturi depuse în vederea consolidării capacităților acestora și prin punerea la dispoziție a expertizei într-o gamă largă de domenii, cum ar fi dialogul social (inclusiv la nivel sectorial) și drepturile economice și sociale;
- schimburile de bune practici în domenii precum dialogul social, egalitatea între femei și bărbați, antreprenoriatul și responsabilitatea socială a întreprinderilor;
- participarea la elaborarea de instrumente, planuri de acțiune și programe UE în vederea consolidării organizațiilor socio-economice și la monitorizarea punerii în aplicare a acestora;
- implicarea activă în procesul de definire a procedurilor operaționale ale Facilității pentru societatea civilă și Fondului european pentru democrație.

2. Lecțiile trecutului

2.1 Analiză critică a activităților anterioare ale Uniunii Europene

2.1.1 În absența totală, cu câteva excepții, a unui mediu democratic, UE s-a văzut constrânsă să-și adapteze politicile din motive pragmatice și să recunoască drept interlocutori actori care n-ar fi putut în niciun caz să fie descriși ca fiind reprezentanți democrației ai popoarelor lor.

2.1.2 De exemplu, de-a lungul întregului Proces de la Barcelona, UE a comunicat și a colaborat foarte puțin cu organizațiile societății civile, sindicatele și organizațiile pentru drepturile omului care nu erau recunoscute de guverne și a pierdut astfel ocazia de a influența evoluțiile politice și sociale din regiune.

2.1.3 Experiența a demonstrat, în special în regiunea Euromed, că există o tendință de subutilizare a fondurilor disponibile pentru societatea civilă, care se explică prin slăbiciunea acestor organizații în țările nedemocratice.

2.1.4 Există câteva exemple de bune practici în ceea ce privește implicarea societății civile, cum ar fi crearea platformelor tematice, a grupurilor de lucru și grupurilor specializate în cadrul Parteneriatului estic; acestea ar putea fi adaptate și aplicate în mod util în țările din vecinătatea sudică.

⁽²⁾ A se vedea recomandările specifice în acest sens exprimate în recentele avize CESE: „Contribuția societății civile la Parteneriatul estic”, JO C 248, 25.8.2011, p. 37-42, „Promovarea societăților civile reprezentative în regiunea Euromed”, JO C 376, 22.12.2011, p. 32-37 și „Noua politică externă și de securitate a UE și rolul societății civile”, adoptat la 27 octombrie 2011 (nepublicat încă în JO).

3. Principalele elemente ale unei noi abordări

3.1 Aplicarea principiilor diferențierii și condiționalității

3.1.1 CESE aprobă pe deplin prioritatea acordată în Comunicare acestor două principii, aflându-se el însuși în etapa de consolidare a punerii lor în aplicare în propriile sale activități, de exemplu cu privire la criteriile sale pentru participarea la Summitul Euromed al consiliilor economice și sociale și al instituțiilor similare și pentru organizarea misiunilor sale în străinătate.

3.1.2 În abordarea sa de tipul „mai mult pentru mai mult”, UE trebuie să țină seama de diferitele contexte istorice ale regiunilor și țărilor, de nivelul lor de dezvoltare, de diferitele stadii de relații cu UE și de nevoile și problemele lor specifice. Această abordare va contribui și la utilizarea mai eficientă a resurselor financiare ale UE, ceea ce reprezintă o obligație fundamentală a Uniunii Europene față de contribuabilul european.

3.1.3 În același timp, CESE consideră că este important să se vegheze ca principiul „mai puțin pentru mai puțin” să nu se aplice într-o manieră care să dăuneze potențialului de dezvoltare al unei țări partenere care înregistrează progrese mai modeste.

3.2 Construirea unei democrații profunde și durabile

3.2.1 UE a subliniat, pe bună dreptate, necesitatea de a susține aprofundarea democrației prin consolidarea societății civile și a rolului acesteia în procesul de democratizare și ancorarea standardelor de bună guvernare în regiunea PEV.

3.2.2 CESE salută introducerea unor noi instrumente specializate, destinate consolidării progreselor în materie de democrație. În această privință, CESE este gata să participe la lucrările de definire a procedurilor operaționale ale Fondului european pentru democrație și, în mod special, ale Facilității pentru societatea civilă. Aceste instrumente ar trebui să fie flexibile și capabile să se adapteze la evoluția necesităților și să conțină măsuri specifice de sprijinire a proceselor democratice în vecinătatea UE, inclusiv prin promovarea înființării de partide politice și mijloace de informare libere și consolidarea implicării societății civile în procesele democratice.

3.2.3 În pofida diferențelor între Instrumentul european pentru democrație și drepturile omului (IEDDO), Instrumentul pentru stabilitate (IS), Fondul european pentru democrație și Facilitatea pentru societatea civilă în ceea ce privește procedurile financiare, operaționale și de gestiune, trebuie să se garanteze și să consolideze coerența și sinergiile între acestea.

3.2.4 Pentru a spori sensibilizarea organizațiilor și capacitatea lor de a utiliza aceste instrumente financiare, CESE solicită Comisiei să elaboreze documente explicative simple și ușor de utilizat.

3.2.5 CESE consideră că respectul pentru libertățile religioase și civile reprezintă un drept fundamental al omului, care trebuie protejat cu atenție într-o regiune marcată de diversitate religioasă și politică. Comitetul invită țările care încă nu au ratificat convențiile și acordurile internaționale și regionale existente privind libertățile politice, civile și culturale și drepturile economice și sociale, bazate pe Declarația universală a drepturilor omului, să facă acest lucru fără întârziere.

3.2.6 Mijloacele de informare din regiunea Euromed joacă un rol esențial în preluarea și difuzarea rezultatelor transformărilor în curs. Sprijinul adus de UE trebuie să se concentreze asupra unor inițiative menite să consolideze profesionalismul și independența mijloacelor de comunicare existente și să promoveze un mediu favorabil diversității și libertății presei.

3.3 Consolidarea rolului UE în soluționarea conflictelor

3.3.1 Persistența conflictelor de durată în vecinătatea UE – la sud și la est – reprezintă o mare provocare, atât pentru UE, cât și pentru țările partenere. UE a recunoscut că, până în prezent, măsurile luate au avut o eficiență limitată. Tratatul de la Lisabona conferă UE un nou mandat de consolidare a păcii și o nouă structură de susținere a acestei activități, ceea ce permite adoptarea efectivă a unei noi abordări în domeniu.

3.3.2 CESE solicită ca UE să dezvolte strategii globale de prevenire a conflictelor și consolidare a păcii, în special pentru țările din imediata vecinătate, și să-și concentreze eforturile pentru a asigura o coerență sporită între diversele programe și politici ale UE în acest domeniu.

3.3.3 Comitetul solicită ca toate proiectele de consolidare a păcii să promoveze și să includă principii democratice și ca sistemele de monitorizare, cu implicarea organizațiilor societății civile, să evalueze progresul reformelor. O prioritate mai mare ar trebui să fie acordată acelor grupuri cu o influență majoră în ceea ce privește consolidarea păcii, dar ale căror voci se fac rareori auzite. Dintre acestea fac parte femeile și tinerii, sindicatele și întreprinderile locale. De asemenea, trebuie sprijinită continuitatea activității economice în zonele de conflict, ca dovadă a rezistenței, la fel cum trebuie sprijinite și activitățile sindicale și demonstrațiile pentru pace și solidaritate. Grupurilor cele mai vulnerabile, cum ar fi femeile, copiii și victimele conflictelor, ar trebui să li se dedice o atenție specială și programe specifice.

4. Întărirea legăturilor comerciale

4.1 În afara consolidării relațiilor comerciale, unul din obiectivele majore ale ZLSAC este crearea unui nivel ridicat de integrare economică între UE și țările partenere. Punerea în aplicare a acordului privind ZLSAC și îndeplinirea cerințelor impuse de acesta presupune o profundă restructurare a sistemelor economice și de drept ale țărilor partenere. Pentru ca acest lucru să se întâmple, este nevoie de un sprijin mult mai mare din partea UE, pentru a permite țărilor partenere să atingă nivelul de dezvoltare necesar pentru îndeplinirea cerințelor.

4.2 Comitetul solicită includerea unui capitol dedicat dezvoltării durabile în toate acordurile comerciale negociate între UE și partenerii săi și consideră că societatea civilă ar trebui consultată cu ocazia evaluării impactului asupra dezvoltării durabile înainte de deschiderea negocierilor. Această implicare ar contribui la sensibilizarea opiniei publice cu privire la avantajele pe termen scurt și lung pe care le aduce cu sine ZLSAC, asigurând identificarea populației cu acest proces ⁽³⁾.

4.3 În acest scop, viitoarele acorduri privind ZLSAC, precum și alte acorduri ar trebui să prevadă mecanisme de consultare a societății civile, cum ar fi comitetele consultative mixte, pentru a asigura o monitorizare eficientă a modului în care sunt puse în practică cerințele prevăzute la capitolul privind dezvoltarea durabilă.

4.4 Cu privire la standardele sociale și relațiile industriale, Comitetul insistă asupra ratificării și punerii în aplicare corespunzătoare a convențiilor OIM relevante.

5. Crearea unor parteneriate regionale eficiente

5.1 UE trebuie să găsească justul echilibru și să caute sinergii între dimensiunile bilaterale și regionale ale relațiilor sale cu țările partenere.

5.2 Este recunoscut faptul că parteneriatele regionale cu țările aflate la estul și sudul UE au contribuit la progresul relațiilor între UE și vecinii săi. Cu toate acestea, Parteneriatul estic și Uniunea pentru Mediterana, care au completat cooperarea Euromed, au dovedit o serie de neajunsuri.

5.3 Uniunea pentru Mediterana (UpM), a cărei rol a constat în completarea relațiilor bilaterale între UE și țările partenere, nu a adus rezultatele scontate. Rolul și obiectivele sale ar trebui, prin urmare, redefinite în mod radical. Ea trebuie, de asemenea, să pună la dispoziție mecanisme permanente pentru implicarea societății civile în această inițiativă. CESE solicită să se ia imediat deciziile necesare în ceea ce privește rolul, misiunea, organizarea și finanțarea UpM. În plus, CESE consideră că activitățile UpM ar trebui mai bine aliniată cu strategia globală a UE pentru această regiune ⁽⁴⁾.

5.4 În general, majoritatea țărilor partenere și-au îmbunătățit și intensificat relațiile cu UE prin dialogul purtat cu privire la acordurile de asociere, la ZLSAC, la liberalizarea vizelor și parteneriatele de mobilitate, la cooperarea în domeniul securității aprovizionării cu energie și alte subiecte. Din nefericire, Belarus a făcut un mare pas înapoi în relațiile sale cu UE;

situația libertăților democratice și mediul în care se desfășoară activitățile societății civile s-au deteriorat și în alte țări, printre care Ucraina.

5.5 Evoluția situației politice în țările din vecinătatea UE ar trebui urmărită în continuare cu atenție; nivelul integrării economice și al relațiilor comerciale ar trebui să reflecte angajamentul acestora de a pune baza unei democrații durabile, bazate pe respectarea drepturilor omului.

5.6 CESE este convins că promovarea unei mobilități sporite, mai ales în rândul tinerilor și studenților din țările vecine, ar fi benefică pentru țările partenere și ar duce la intensificarea contactelor interpersonale. Același lucru este valabil și pentru artiști, oameni de știință, cercetători și oameni de afaceri. Ar fi util ca aceste măsuri să fie completate de programe de facilitare a vizelor, scutiri de la plata taxelor aferente și posibilitatea de eliberare a unor vize cu intrări multiple, precum și de eforturi ce vizează gestionarea integrată a frontierelor, gestionarea adecvată a migrației, combaterea migrației ilegale, adoptarea unei legislații adecvate în materie de azil și asigurarea ajutorului umanitar pentru refugiați.

6. Sprijinul societății civile din vecinătatea UE prin Facilitatea pentru societatea civilă și Fondul european pentru democrație

6.1 Sprijinul acordat organizațiilor societății civile trebuie să fie unul cuprinzător, credibil, multidimensional și adaptat cerințelor acestora. De câțiva ani, CESE pledează în favoarea unei participări a societății civile la elaborarea PEV și la monitorizarea punerii în aplicare a acesteia, precum și în favoarea unor programe specifice de consolidare a capacității pentru societatea civilă și a dialogului între guverne și societatea civilă în țările din vecinătatea UE ⁽⁵⁾. Prin urmare, CESE aprobă cele trei componente ale Facilității pentru societatea civilă (FSC).

6.2 Punerea în aplicare a acestor componente presupune o definiție vastă și generală a conceptului de „organizație a societății civile”, așa cum sugerează Comunicarea Comisiei privind normele minime aplicabile consultărilor ⁽⁶⁾. Prin urmare, cartografierea societății civile este de o importanță crucială pentru punerea în aplicare a acestor componente. Cu diferitele sale rețele, CESE este dispus să continue să-și ofere sprijinul pentru cartografierea actorilor neguvernamentali noi și crearea de rețele cu organizațiile neguvernamentale la nivel regional. Sinergiile cu lucrările Comisiei, cu Serviciul European de Acțiune Externă și delegațiile UE din aceste domenii pot fi ușor identificate.

⁽⁵⁾ Avizul CESE privind implicarea societății civile în Parteneriatul estic, JO C 277, 17.11.2009, p. 30-36, Avizul CESE privind implicarea societății civile în punerea în aplicare a planurilor de acțiune ale PEV în țările din Caucazul de Sud (Armenia, Azerbaidjan și Georgia), JO din 17.11.2009, p. 37-41.

⁽⁶⁾ Comunicarea Comisiei Europene „Pentru o cultură amplificată de consultare și dialog – Principii generale și norme minime aplicabile consultărilor Comisiei cu părțile interesate” COM(2002) 704 final, 11.12.2002, p. 6.

⁽³⁾ Avizul CESE pe tema „Evaluarea impactului comerțului asupra dezvoltării durabile și politica comercială a UE”, JO C 218, 23.7.2011, p. 14-18.

⁽⁴⁾ COM(2011) 200 final.

6.3 În plus, experiența organizațiilor societății civile europene poate fi folosită pentru definirea programelor de consolidare a capacităților. Pe lângă gama largă de rețele de ONG-uri din UE, ar trebui implicați și principalii actori economici și sociali europeni. Aceștia și-ar putea astfel împărtăși expertiza cu omologii lor din țările partenere, în vederea unui transfer de cunoștințe privind politicile europene, sprijinind societatea civilă din țările vecine în domeniile analizei politice, reprezentării intereselor și monitorizării convergenței cu politicile UE.

6.4 Propunerea de a extinde implicarea organizațiilor societății civile în dialogul politic sectorial între UE și țările partenere este deosebit de salutară, acesta fiind un domeniu care, din păcate, în trecut a fost deseori neglijat. În ceea ce privește actorii economici și sociali, o atenție deosebită ar trebui acordată programelor dedicate dialogului social sectorial în țările beneficiare. CESE este dispus să contribuie la consolidarea dialogului social și solicită, în acest context, implicarea OIM, pe care o consideră esențială, și implicarea Fundației Europene de Formare, care ar putea organiza activități de formare în domeniul dialogului sectorial pentru partenerii sociali din țările învecinate.

6.5 Cea de-a treia componentă a Facilității pentru societatea civilă prevede sprijinul pentru proiecte naționale bilaterale de încurajare a guvernelor din țările partenere să consolideze capacitatea organizațiilor societății civile și implicarea acestora în politicile și procesele decizionale naționale. Comitetul este convins de necesitatea urgentă a unui mecanism instituționalizat de consultare cu societatea civilă și de faptul că consiliile economice și sociale reprezintă unul din cele mai potrivite instrumente pentru a realiza acest dialog. Ar trebui însă prevăzute câteva măsuri de precauție și o serie de principii de bază privind buna guvernare pentru guvernele care doresc să beneficieze de acest sprijin. CESE este pregătit să definească o serie de principii care trebuie respectate la crearea unor consilii economice și sociale reprezentative și a altor instituții similare.

6.6 Există deja platforme regionale ale organizațiilor societății civile în țările aflate în vecinătate: Forumul societății civile din cadrul Parteneriatului estic și Adunarea Euromed a Consiliilor Economice și Sociale și a instituțiilor similare, înființat în urma unei inițiative conduse de CESE. CESE a

jucat un rol fundamental la crearea consiliilor economice și sociale în multe din țările sud-mediteraneene. În cadrul acestui proces, Comitetul a pledat în favoarea unei reprezentări cât mai ample posibile a diferiților actori neguvernamentali în aceste consilii. Experiența de care dispune CESE și sprijinul acordat la crearea CES ca instituții dedicate consultării societății civile în procesele decizionale ar putea completa în mod util posibilitățile de cooperare în cadrul Facilității pentru societatea civilă.

6.7 Complexitatea procedurilor de finanțare ale Uniunii Europene exclude implicarea unui număr mare de actori neguvernamentali, care au cel mai mare potențial, dar nu dispun de experiența necesară pentru a solicita finanțare din partea UE. Aceasta reprezintă o problemă existentă în toate țările și regiunile care beneficiază de fonduri de cooperare din partea UE. Unul din obiectivele acestui instrument ar putea să constea în acordarea de asistență acestor organizații, de exemplu prin acțiuni de formare organizate de delegațiile UE, dedicate modalităților de solicitare a unor astfel de finanțări.

6.8 CESE este pregătit să participe la definirea procedurilor operaționale pentru Fondul european pentru democrație. Comitetul consideră că acest instrument ar trebui să fie flexibil și să răspundă nevoilor urgente. El ar trebui să conțină măsuri specifice de sprijinire a proceselor democratice în vecinătatea UE, inclusiv prin promovarea înființării de partide politice, creării de mijloace de informare libere și de sindicate independente și prin consolidarea implicării societății civile în procesele democratice.

6.9 CESE este de părere că Fondul european pentru democrație ar trebui să fie un instrument bazat pe cerere, care să nu funcționeze pe bază de proiecte, ci să fie un instrument flexibil și transparent, orientat către consolidarea capacităților. Ar trebui sprijinite în mod prioritar organizațiile care nu au acces la alte surse de finanțare din partea UE cum ar fi Facilitatea pentru societatea civilă, Instrumentul european pentru democrație și drepturile omului și Programul pentru actorii nestatali și autoritățile locale. Instrumentul ar trebui gestionat la nivel național și ar trebui să prevadă cât mai puține cerințe birocratice și de raportare, însă ar trebui să se bazeze pe un mecanism eficient de evaluare a rezultatelor. Ar trebui, de asemenea, prevăzută posibilitatea unor acțiuni comune cu alți donatori.

Bruxelles, 7 decembrie 2011

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Staffan NILSSON